

Carl Bengtsson och hans familj

=====

Carl August föddes 27 maj 1826 i Lyckeby, Lösens socken i Blekinge.

Hans far Bengt föddes i Mjällby nära Sölvesborg. Han lärde upp sig som segelduksvävare i Karlshamn. I Lyckeby hade den judiske affärsmannen Fabian Philip startat en segelduksfabrik redan på 1700-talet. Gustav III tillät judar att bosätta sig och bedriva verksamhet i vissa svenska städer, däribland Karlskrona, en viktig sjöfartsstad. Fabriken gick bra, och Bengt fick anställning i Lyckeby år 1821.

Carls mor Christina Lovisa Hedlund var född i Ljungarum nära Jönköping. Hennes far Anders Hedlund hade tjänst på kungsladugården Ryhov. Hur hon och fadern hamnade i Blekinge är inte klarlagt, men år 1822 gifte sig vävaren Bengt och pigan Christina Lovisa i Lösens kyrka.

Till en början är Bengt och Christina Lovisa bokförda som boende på fabriken. Men familjen växte och från 1828 bor de i "ett litet hus" på Skillingetomten ägd av Fabian Philip, och Bengt står som arrendator. På 1830-talet får segelduksfabriken ekonomiska problem och verksamheten upphör. Konkurrensen med en modernare fabrik i Göteborg blir övermäktig.

Familjen fick fem barn. Först föddes Annette Charlotte 1823. En dotter föddes 1825 men levde blott två månader. Därefter kom vår huvudperson Carl 1826. Anne Charlotte dog av mässling när Carl just fyllt 3 år. Nästa barn, en flicka född 1830, fick överta hennes namn. Amalia Maria kom 1833. Därefter kom två barn som dog vid späda ålder.

Och sedan dog Christina Lovisa i november 1838, 41 år gammal, av en halsinfektion. Carl och hans syskon blev moderlösa. Fadern gifte om sig i mars 1840 med pigan Kajsa Lina Olsdotter från Kalmartrakten. Hon fick fyra barn med Bengt. Det första, Maria Sophia, föddes strax efter bröllopet; de övriga kom med två års mellanrum.

Carl konfirmeras vid 16 års ålder och tar värvning som sjöman. Men sjömanslivet tar slut efter ett par år. Och han träffar den 13 år äldre Petronella Cedergren.

Petronella är dotter till Carl Cedergren (även stavat Sedergren). Carl är anställd, som lakej och sedermera fodermarsk, på slottet Marsvinsholm under riksmarskalken Eric Ruuth. Modern Stina skall ha kommit från Stockholm. Eric Ruuth råkade i kunglig onåd och fick lämna Marsvinsholm 1816, varvid hans tjänstefolk skingrades. Familjen Cedergren hamnade så småningom på herrgården Gjöholm i Blekinge. År 1829 flyttade familjen till Kalmartrakten.

År 1833 gifte sig Petronella med trädgårdsdrängen Christian Adam Cedergren. Christian är född i Lösens socken. Att de har samma efternamn före giftermålet är en smula märkligt. Paret flyttade till Lyckeby där Christian fick arrendera jord av fabrikören Fabian Philip. I december 1833 föddes parets dotter Christina Elisabeth. Det blev deras enda barn. Christian dog våren 1844. Han sköt ihjäl sig, som död- och begravningsboken helt sonika meddelar.

Efter sin korta tid som sjöman möts så vår huvudperson Carl Bengtsson och änkan Petronella, och år 1846 stundar bröllop. I lysnings- och vigselboken står:

Lysningar år 1846: - - -

Den 14 Junii lystes första gången till Äktenskap emellan Herr Carl August Bengtsson och Enkefru Petronella Cedergren båda uti Lyckeby. Bengtsson hade förskaffat sig Kongl. Majts nådiga tillåtelse att, ehuru än icke 21 år, ingå äktenskap. Hon uppvisade skifte hvilket påtecknades.

Han 20 år, Hon 33 år

Vigde 5/7 46

Kunde den unga äkta mannen försörja sin hustru? Bouppteckningen efter Christian visar att det finns tillgångar i dödsboet i form av husgeråd, verktyg, husdjur m m men just inga fasta tillgångar eller förmögenhet. Petronellas far hade det troligen bättre ställt och kunde nog bidra.

Carl får arrendera en del jord tillhörande Lyckeby's posthemman och där bosätter sig familjen: Carl, Petronella och Christina Elisabeth. De bor ddär 1846 till 1862, då Carl får arrendera torpet Framnäs strax söder om Lyckeby. Paret får inga egna barn.

Petronella avlider den 27/5 1872 vid 58 års ålder, samma dag som Carl fyller 46 år. Petronellas dotter har blivit 41 år och är fortfarande ogift.

Den nittonåriga pigan Estrid Maria kom till Framnäs i november 1870. Hon föder en dotter 20 mars 1873, som döps till Ida Christina. Föga tvivel råder om att barnets fader är husbonden Carl. Detta bestyrkes av en anteckning i en kyrkobok, varom mer nedan.

Estred Maria kom från Älmteryd, en by i socknen Augerums norra del. Hon föddes den 1 augusti 1851 som "oäkta" barn till pigan Cecilia Persdotter. Drängen Sven Nilsson från Porsgöl erkände faderskapet och de vigdes i Augerums kyrka 21 november. Sven blev antagen till båtsman, en ställning som medförde säkrad försörjning i form av ett båtsmanstorp m m i gengäld mot tjänstgöringsplikt i örlogsflottan. Som båtsman fick han ett tilläggsnamn, Unger, i analogi med bruket av soldatnamn.

Estrid var en självständig flicka: det står antecknat i husförhörlängden 1857-1861 att hon "gått ur skolan av lättja!".

År 1874 lämnar Carl, Estrid Maria, dottern Ida och Petronellas dotter Christina Elisabeth Cedergren Framnäs och flyttar till ett torp "Knösö", 1 tolftefels mantal, inom Nr 39 Beseboda i Augerums socken. Vi vet inte orsaken till flytten. Kanske Carls äktenskapliga historia kan ha väckt viss anstöt. Han har ju givit sig in i ett nytt förhållande tätt inpå hustrun Petronellas bortgång, ett förhållande, som givit upphov till barnet Ida. Den nya bostaden tycks ligga nedåt Knösö, inte långt från Framnäs. Möjligen är den identisk med "Lilla Näs".

Den 7 januari 1883 vigs så Carl och Estrid Maria i Augerums kyrka. I vigselboken kallas Carl "trädgårdsmästare i Lilla Näs" och Estrid Maria bonddotter. Ida har hunnit fylla 8 år, och ett nytt barn är på väg.

En särskild anteckning skrivs in i födelseboken CI:7 för Lösen år 1873, i notisen

för Idas födelse:

Den 15 dec. 1882 blef Estrid Maria Svensdr på Herr Carl Bengtssons begäran kyrktagen som hans äkta trolovade och barnet Ida Christina som deras gemensamma under äktenskapslöfte sammanaflade äkta barn.

Den 5 april 1883 föds Carls och Estrid Marias son Hugo Linné och tre år senare deras sista barn, Ivar, som avlider i tuberkulos 1905. Hugo Linné flyttar så småningom till Stockholm och avlider 1945.

Den 28 juli 1893 gifter sig Ida Christina med Johan August Petersson, bondson från Fäjö i Lösens socken, och ett år senare kommer Carls och Estrids första barnbarn, Magda. Johan och Ida fick tio barn, födda 1894 - 1914. En gosse född 1904 dog vid 5 års ålder. Yvones far Sture kom näst näst sist, år 1910.

Carl, Estrid och Petronellas dotter bodde kvar på Lilla Näs till Carls död nyårsaftonen 1897. Estrid flyttade sedan in till Lyckeby där hon i husförhörslängden tituleras trädgårdsmästareänka och husägare. Huset hette Amalienborg. Hon lär ha haft en affär där. Hon bodde i en lägenhet i huset till sin död år 1934.

Estrid överlevde sin dotter Ida Christina och svärson Johan August med sexton år. De dog i spanska sjukan 1918.